

DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

18. januar 2007^{*}

I sag C-385/05,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Conseil d'État (Frankrig) ved afgørelse af 19. oktober 2005, indgået til Domstolen den 24. oktober 2005, i sagen:

Confédération générale du travail (CGT),

Confédération française démocratique du travail (CFDT),

Confédération française de l'encadrement (CFE-CGC),

Confédération française des travailleurs chrétiens (CFTC),

Confédération générale du travail - Force ouvrière (CGT-FO)

mod

Premier ministre,

Ministre de l'Emploi, de la Cohésion sociale et du Logement,

^{*} Processprog: fransk.

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C.W.A. Timmermans, og dommerne R. Schintgen (refererende dommer), R. Silva de Lapuerta, J. Makarczyk og L. Bay Larsen,

generaladvokat: P. Mengozzi
justitssekretær: ekspeditionssekretær L. Hewlett,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 7. juni 2006,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Confédération générale du travail (CGT) ved avocat A. Lyon-Caen
- Confédération française démocratique du travail (CFDT) ved avocat H. Masse-Dessen
- Confédération française de l'encadrement (CFE-CGC) ved avocat H. Masse-Dessen
- Confédération française des travailleurs chrétiens (CFTC) ved avocat H. Masse-Dessen

- Confédération générale du travail - Force ouvrière (CGT-FO) ved avocat T. Haas
- den franske regering ved G. de Bergues og C. Bergeot-Nunes, som befuldmægtigede
- Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved J. Enegren og G. Rozet, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 12. september 2006,

afsagt følgende

Dom

- ¹ Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Rådets direktiv 98/59/EF af 20. juli 1998 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger vedrørende kollektive afskedigelser (EFT L 225, s. 16) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/14/EF af 11. marts 2002 om indførelse af en generel ramme for information og høring af arbejdstagerne i Det Europæiske Fællesskab (EFT L 80, s. 29).

- 2 Anmodningen er indgivet under en række sager ved Conseil d'État anlagt af Confédération générale du travail (CGT), Confédération française démocratique du travail (CFDT), Confédération française de l'encadrement (CFE-CGC), Confédération française des travailleurs chrétiens (CFTC) og Confédération générale du travail - Force ouvrière (CGT-FO), som har nedlagt påstand om ophævelse af bekendtgørelse nr. 2005-892 af 2. august 2005 om ændring af reglerne om beregning af virksomheders personale (JORF af 3.8.2005, s. 12687, herefter »bekendtgørelse nr. 2005-892«).

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

- 3 Artikel 1, stk. 1, i direktiv 98/59 bestemmer:

»I dette direktiv

- a) forstås ved kollektive afskedigelser sådanne afskedigelser, som foretages af en arbejdsgiver af en eller flere grunde, som ikke kan tilregnes arbejdstageren selv, når antallet af afskedigelser efter medlemsstaternes valg udgør:
- i) enten inden for et tidsrum af 30 dage:

— mindst 10 i virksomheder, som normalt beskæftiger over 20 og færre end 100 arbejdstagere

— mindst 10% af antallet af arbejdstagere i virksomheder, som normalt beskæftiger mindst 100 og højst 300 arbejdstagere

— mindst 30 i virksomheder, som normalt beskæftiger mindst 300 arbejdstagere

ii) eller inden for et tidsrum af 90 dage, mindst 20, uanset hvilket antal arbejdstagere virksomheden normalt beskæftiger

b) forstås ved repræsentanter for arbejdstagerne, de repræsentanter for arbejdstagerne, som har denne funktion i henhold til lovgivning eller praksis i medlemsstaterne.

Ved beregningen af antallet af afskedigelser efter første afsnit, litra a), sidestilles med afskedigelse opsigelser af arbejdskontrakter, som foretages af en arbejdsgiver af en eller flere grunde, som ikke kan tilregnes arbejdstageren selv, forudsat at antallet af afskedigelser udgør mindst fem.«

⁴ Artikel 2, stk. 1, i direktiv 98/59 bestemmer:

»Når arbejdsgiveren påtænker at foretage kollektive afskedigelser, er vedkommende forpligtet til i tilstrækkelig god tid at indlede konsultationer med arbejdstagernes repræsentanter med henblik på at nå frem til en aftale.«

5 Artikel 3 i direktiv 98/59 bestemmer:

»1. Arbejdsgiveren er forpligtet til skriftligt at meddele den kompetente offentlige myndighed enhver plan om kollektiv afskedigelse.

[...]

2. Arbejdsgiveren er forpligtet til at fremsende en genpart af den i stk. 1 nævnte meddelelse til arbejdstagernes repræsentanter.

Arbejdstagernes repræsentanter kan fremsende deres eventuelle bemærkninger til den kompetente offentlige myndighed.«

6 Artikel 5 i direktiv 98/59 bestemmer:

»Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes mulighed for at anvende eller indføre love eller administrative bestemmelser, som er gunstigere for arbejdstagerne, eller at tillade eller fremme anvendelsen af overenskomstmæssige bestemmelser, der er mere gunstige for arbejdstagerne.«

7 Det udtales i betragtning 7 og 8 til direktiv 2002/14:

»(7) Det er vigtigt at styrke den sociale dialog og øge tilliden inden for den enkelte virksomhed for at gøre det lettere at foregribe risici, tilrettelægge arbejdet på en mere fleksibel måde og lette arbejdstagernes adgang til uddannelse i virksomheden inden for sikre rammer, øge arbejdstagernes bevidsthed om behovet for tilpasning, gøre arbejdstagerne mere indstillet på at engagere sig i foranstaltninger og aktioner, som tager sigte på at øge deres beskæftigelsesegnethed, fremme arbejdstagernes inddragelse i den enkelte virksomheds aktiviteter og fremtid samt forbedre virksomhedens konkurrenceevne.

(8) Det er især vigtigt at fremme og styrke information og høring om situationen og den sandsynlige udvikling med hensyn til virksomhedens beskæftigelse samt — når arbejdsgiverens evaluering viser, at beskæftigelsen inden for virksomheden kan være truet — om de eventuelle planlagte foregribende foranstaltninger, særlig uddannelse af arbejdstagerne og forbedring af deres kvalifikationer med det formål at afværge de negative virkninger eller begrænse følgerne heraf og øge de eventuelt berørte arbejdstageres beskæftigelsesegnethed og tilpasnings-
evne.«

8 Det fremgår endvidere af attende betragtning til direktiv 2002/14, at direktivet har til formål at tilvejebringe en generel ramme ved indførelse af minimumsforskrifter, som gælder i hele Fællesskabet, hvilket ikke hindrer medlemsstaterne i at fastsætte bestemmelser, der er gunstigere for arbejdstagerne.

9 Som det fremgår af nittende betragtning til direktivet har denne ramme endvidere til formål at undgå administrative, finansielle og retlige byrder, som ville hæmme oprettelsen og udviklingen af små og mellemstore virksomheder. Ifølge samme

betragtning bør direktivets anvendelsesområde efter medlemsstaternes eget valg begrænses til virksomheder, som beskæftiger mindst 50 arbejdstagere, eller forretningssteder, som beskæftiger mindst 20 arbejdstagere.

10 Artikel 1, stk. 1, i direktiv 2002/14 bestemmer:

»Dette direktiv har til formål at opstille en generel ramme med minimumskrav vedrørende retten til information og høring af arbejdstagerne i virksomheder eller forretningssteder beliggende i Fællesskabet.«

11 Samme direktivs artikel 2 bestemmer:

»I dette direktiv forstås ved:

[...]

d) »arbejdstager«: enhver, som i den pågældende medlemsstat er beskyttet som arbejdstager inden for rammerne af national lovgivning og i overensstemmelse med national praksis

[...]«

12 Artikel 3, stk. 1, i direktiv 2002/14 bestemmer:

»Dette direktiv finder efter medlemsstaternes eget valg anvendelse på:

- a) virksomheder, som beskæftiger mindst 50 arbejdstagere i en medlemsstat, eller
- b) forretningssteder, som beskæftiger mindst 20 arbejdstagere i en medlemsstat.

Medlemsstaterne fastsætter selv metoden til beregning af tærsklerne for beskæftigede arbejdstagere.«

13 Artikel 4, stk. 1, i direktiv 2002/14 bestemmer:

»I overensstemmelse med de principper, der er nævnt i artikel 1, og medmindre andet følger af gældende bestemmelser og/eller praksis, der er gunstigere for arbejdstagerne, fastsætter medlemsstaterne de nærmere bestemmelser for udøvelsen af retten til information og høring af arbejdstagerne på passende niveau i overensstemmelse med nærværende artikel.«

14 Ifølge artikel 11 i direktiv 2002/14 skal medlemsstaterne træffe de nødvendige foranstaltninger for, at de altid er i stand til at garantere de resultater, der kræves efter direktivet.

De nationale bestemmelser

- 15 Ifølge artikel L. 421-1 i code du travail français skal der vælges personalerepræsentanter i forretningssteder med mindst 11 arbejdstagere.
- 16 Det fremgår af samme lovs artikel L. 321-2 og L. 321-3, at arbejdsgivere, som påtænker at foretage en afskedigelse af økonomiske grunde, er forpligtet til at indkalde og høre samarbejdsudvalget eller personalerepræsentanterne, når antallet af de påtænkte afskedigelser udgør mindst 10 inden for samme periode på 30 dage.
- 17 Før vedtagelsen af bekendtgørelse nr. 2005-892 havde artikel L. 620-10 i code du travail følgende ordlyd:

»Ved gennemførelsen af bestemmelserne i denne lov skal virksomhedens personale beregnes således:

Heltidsansatte arbejdstagere med en tidsubegrænset arbejdsaftale og hjemmearbejdende arbejdstagere medregnes fuldt ud i virksomhedens personale.

Arbejdstagere med en tidsbegrænset arbejdsaftale, periodevis ansatte arbejdstagere og arbejdstagere, som stilles til rådighed for virksomheden af en ekstern virksomhed, herunder midlertidigt ansatte, medregnes forholdsmæssigt i virksomhedens personale efter deres faktiske arbejdstid inden for de 12 foregående måneder.

Arbejdstagere med en tidsbegrænset arbejdsaftale og arbejdstagere, som er midlertidigt ansatte eller stillet til rådighed af en ekstern virksomhed, indgår dog ikke i beregningen af personalet, når de afløser en arbejdstager, som er fraværende, eller hvis arbejdsaftale er suspenderet.

Deltidsansatte arbejdstagere indgår i beregningen, uanset karakteren af deres arbejdsaftale, ved at dele det samlede antal timer, som angives i arbejdsaftalerne, med den ved lov eller overenskomst fastsatte arbejdstid.«

- ¹⁸ Ved artikel 1 i bekendtgørelse nr. 2005-892 blev der indsat følgende stykke i artikel L. 620-10:

»Arbejdstagere ansat fra og med den 22. juni 2005, som er under 26 år, medregnes ikke i beregningen af virksomhedens personale, inden de er fyldt 26 år, uanset karakteren af deres arbejdsaftale med virksomheden. Denne bestemmelse kan ikke medføre, at et organ, som repræsenterer personalet, eller et allerede bestående mandat for en personalerepræsentant bortfalder. Bestemmelserne i dette stykke finder anvendelse til og med den 31. december 2007.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- ¹⁹ Det fremgår af de til Domstolen fremsendte sagsakter, at den franske premierminister i forbindelse med sin erklæring for parlamentet af 8. juni 2005 om den generelle politik fremlagde en nødplan for beskæftigelsen af hensyn til forbedringen af den alvorlige beskæftigelsessituation i Frankrig. Regeringen anmodede om bemyndigelse til at lovgive ved bekendtgørelse, for at de i planen indeholdte foranstaltninger kunne træde i kraft med virkning fra den 1. september 2005.

- 20 Ved artikel 1 i lov nr. 2005-846 af 26. juli 2005 (JORF af 27.7.2005, s. 12223) blev der givet regeringen bemyndigelse til at træffe de nødvendige foranstaltninger ved bekendtgørelse med henblik på bl.a. at ændre de regler om beregning af virksomheders personale, som anvendes med henblik på gennemførelse af bestemmelser om arbejdsret eller økonomiske forpligtelser, der er indført ved andre retsforskrifter, med det formål at fremme virksomhedernes ansættelse af arbejdstagere under 26 år med virkning fra den 22. juni 2005.
- 21 Den 2. august 2005 vedtog regeringen ved bekendtgørelse nr. 2005-892 foranstaltninger til ændring af reglerne om beregning af virksomheders personale. Ifølge bekendtgørelsen gjaldt bestemmelserne indtil den 31. december 2007.
- 22 CGT, CFDT, CFE-CGC, CFTC og CGT-FO anlagde herefter sag til prøvelse af bekendtgørelse nr. 2005-892.
- 23 Sagsøgerne i hovedsagen har til støtte for deres sagsanlæg bl.a. gjort gældende, at de i bekendtgørelsen indeholdte ændringer af reglerne om beregning af virksomheders personale er i strid med formålene med direktiv 98/59 og 2002/14.
- 24 Den forelæggende ret har anført, at den anfægtede bestemmelse i bekendtgørelse nr. 2005-892 ganske vist ikke direkte udelukker anvendelsen af de nationale retsforskrifter til gennemførelse af direktiv 98/58 og 2002/14, men at anvendelsen af den i hovedsagen omtvistede retsforskrift kan medføre, at arbejdsgivere hvad angår forretningssteder med over 20 arbejdstagere, blandt hvilke mindre end 11 arbejdstagere er 26 år eller derover, fritages for visse af deres forpligtelser ifølge de to direktiver.

25 Af disse grunde har Conseil d'État besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) I betragtning af formålet med direktiv 2002/14 [...] som ifølge artikel 1, [stk.] 1, er at opstille en generel ramme med minimumskrav vedrørende retten til information og høring af arbejdstagerne i virksomheder eller forretningssteder beliggende i Fællesskabet, skal angivelsen i direktivet af, at medlemsstaterne selv fastsætter metoden til beregning af tærsklerne for beskæftigede arbejdstagere, fortolkes således, at medlemsstaterne ved anvendelsen af disse tærskler lovligt kan foretage opgørelsen af visse kategorier af arbejdstagere forskelligt?

2) I hvilket omfang kan direktiv 98/59 [...] fortolkes således, at det giver mulighed for at anvende en ordning, hvorefter visse forretningssteder, der normalt beskæftiger mere end 20 arbejdstagere, fritages for forpligtelsen — selv om det kun er midlertidigt — til at indføre en organisation for repræsentation af arbejdstagere på grund af reglerne om beregning af virksomheders personale, som indebærer, at visse kategorier af arbejdstagere udelukkes ved anvendelsen af bestemmelserne om repræsentation af arbejdstagere?»

26 I forelæggelseskendelsen har Conseil d'État anmodet Domstolen om at behandle den præjudicielle forelæggelse under en hasteprocedure i henhold til procesreglementets artikel 104a, stk. 1.

27 Ved kendelse af 21. november 2005 har Domstolens præsident afslået anmodningen.

Om de præjudicielle spørgsmål

- 28 Indledningsvis bemærkes, at det fremgår af Domstolens praksis, at fremme af beskæftigelsen er et lovligt arbejdsmarkedspolitisk formål, og at medlemsstaterne råder over et vidt skøn ved valget af foranstaltninger til gennemførelse af målene med deres arbejdsmarkedspolitik (jf. bl.a. dom af 9.2.1999, sag C-167/97, Seymour-Smith og Perez, Sml. I, s. 623, præmis 71 og 74, og af 20.3.2003, sag C-187/00, Kutz-Bauer, Sml. I, s. 2741, præmis 55 og 56).
- 29 Det skøn, som medlemsstaterne råder over på det arbejdsmarkedspolitiske område, må imidlertid ikke indebære, at gennemførelsen af et grundlæggende princip i fællesskabsretten eller en fællesskabsretlig bestemmelse gøres illusorisk (jf. i denne retning Seymour-Smith og Perez-dommen, præmis 75, og Kutz-Bauetz-dommen, præmis 57).

De første spørgsmål

- 30 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 3, stk. 1, i direktiv 2002/14 skal fortolkes således, at den er til hinder for en national lovgivning, som indebærer, at en bestemt kategori af arbejdstagere udelukkes, selv midlertidigt, ved beregningen af antallet af beskæftigede arbejdstagere i denne bestemmelses forstand.
- 31 Det skal herom bemærkes, at en arbejdstager i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i artikel 2, litra d), i direktiv 2002/14, er enhver, som i den pågældende medlemsstat er beskyttet som arbejdstager inden for rammerne af national lovgivning og i overensstemmelse med national praksis.

- 32 Da det er ubestridt, at de arbejdstagere under 26 år, som er omfattet af den i hovedsagen omtvistede nationale retsforskrift, er beskyttet af den nationale arbejdsretslovgivning, udgør de arbejdstagere i direktiv 2002/14's forstand.
- 33 Ganske vist tilkommer det ifølge direktivets artikel 3, stk. 1, andet afsnit, medlemsstaterne selv at fastsætte metoden til beregning af tærsklerne for beskæftigede arbejdstagere. Denne bestemmelse vedrører dog fastsættelsen af metoden til beregning af tærsklerne for de beskæftigede arbejdstagere og ikke selve definitionen af begrebet arbejdstagere.
- 34 Da direktiv 2002/14 afgrænser de personer, som der skal tages hensyn til ved denne beregning, kan medlemsstaterne ikke ved beregningen udelukke en bestemt kategori af personer, som fra begyndelsen af er omfattet af denne kategori. Selv om det ikke er foreskrevet i direktivet, på hvilken måde medlemsstaterne skal medregne de arbejdstagere, der er omfattet af direktivets anvendelsesområde, ved beregningen af tærsklerne for de beskæftigede arbejdstagere, foreskriver direktivet, at de skal medregnes.
- 35 Som det fremgår af Domstolens praksis, kan medlemsstaterne ikke, når en fællesskabsbestemmelse henviser til national lovgivning og praksis, vedtage foranstaltninger, som kan skade den effektive virkning af de fællesskabsregler, som bestemmelsen indgår i (jf. i denne retning dom af 9.9.2003, sag C-151/02, Jaeger, Sml. I, s. 8389, præmis 59).
- 36 Hvad særlig angår direktiv 2002/14 skal fremhæves, dels at det fremgår såvel af artikel 137 EF, som udgør direktivets retsgrundlag, som af direktivets attende betragtning og artikel 1, stk. 1, at direktivets formål er at fastsætte minimumskrav vedrørende retten til information og høring af arbejdstagerne i virksomheder eller forretningssteder beliggende i Fællesskabet.

- 37 Dels må det fastslås, at den ordning, der er indført ved direktiv 2002/14, finder anvendelse på alle de arbejdstagere, som er omfattet af direktivets artikel 2, litra d), bortset fra visse undtagelser i direktivets artikel 3, stk. 2 og 3.
- 38 En lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, der, som generaladvokaten har anført i punkt 28 i forslaget til afgørelse, har til følge, at visse arbejdsgivere fritages for deres forpligtelser i henhold til direktiv 2002/14, og at de hos dem beskæftigede arbejdstagere fratages deres rettigheder efter direktivet, kan gøre disse rettigheder illusoriske og dermed berøve direktivet dets effektive virkning.
- 39 I øvrigt fremgår det af den franske regerings indlæg, at formålet med den i hovedsagen omtvistede nationale retsforskrift er at lette arbejdsgiverne for de forpligtelser, navnlig vedrørende anvendelsen af direktiv 2002/14, som de kan blive pålagt ved at ansætte flere arbejdstagere, fordi de dermed overskrider de fastsatte tærskler.
- 40 Hvad angår den fortolkning af direktiv 2002/14, som den franske regering går ind for, og hvorefter direktivets artikel 3, stk. 1, ikke hindrer medlemsstaterne i at fastsætte bestemmelser — i lighed med den i hovedsagen omtvistede retsforskrift — for beregningen af tærsklerne for de beskæftigede arbejdstagere, som kan medføre en midlertidig udelukkelse af visse kategorier af arbejdstagere, når udelukkelsen heraf er begrundet i en almen interesse, nemlig at bringe unge i beskæftigelse, og som er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, er det tilstrækkeligt at fastslå, at en sådan fortolkning er uforenelig med direktivets artikel 11, stk. 1, hvorefter medlemsstaterne er forpligtet til at træffe alle de nødvendige foranstaltninger for til stadighed at kunne garantere de resultater, der kræves efter direktiv 2002/14. En sådan fortolkning vil nemlig indebære, at medlemsstaterne fik mulighed for, det være sig blot midlertidigt, at unddrage sig denne klare og præcise forpligtelse ifølge fællesskabsretten til at opnå et bestemt resultat (jf. analogt dom af 4.7.2006, sag C-212/04, Adeneler, Sml. I, s. 6057, præmis 68).

- 41 På grundlag af disse betragtninger må det første spørgsmål besvares med, at artikel 3, stk. 1, i direktiv 2002/14 skal fortolkes således, at det er til hinder for en national lovgivning, som indebærer, at en bestemt kategori af arbejdstagere udelukkes, selv midlertidigt, ved beregningen af antallet af beskæftigede arbejdstagere i denne bestemmelses forstand.

Det andet spørgsmål

- 42 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 1, stk. 1, litra a), i direktiv 98/59 skal fortolkes således, at denne bestemmelse er til hinder for en national lovgivning, som indebærer, at en bestemt kategori af arbejdstagere udelukkes, selv midlertidigt, ved beregningen af det antal beskæftigede arbejdstagere, som er fastsat i denne bestemmelse.
- 43 Ved besvarelsen af det således omformulerede spørgsmål skal det for det første fastslås, at man med direktiv 98/59 har villet sikre arbejdstagerne i de forskellige medlemsstater en ensartet beskyttelse af deres rettigheder i tilfælde af kollektive afskedigelser og udligne forskellene mellem de byrder, som disse beskyttelsesregler indebærer for virksomhederne i Fællesskabet (jf. analogt dom af 8.6.1994, sag C-383/92, Kommissionen mod Det Forenede Kongerige, Sml. I, s. 2479, præmis 16).
- 44 For det andet skal det fremhæves, at det fremgår af artikel 1, stk. 1, og artikel 5 i direktiv 98/59, at formålet med dette direktiv er at indføre en minimumsbeskyttelse for information og høring af arbejdstagere i tilfælde af kollektive afskedigelser, idet medlemsstaterne kan vedtage nationale foranstaltninger, som er gunstigere for arbejdstagerne.

- 45 De tærskler, som er fastsat i artikel 1, stk. 1, i direktiv 98/59, udgør netop sådanne minimumskrav, som medlemsstaterne kun kan fravige ved bestemmelser, som er gunstigere for arbejdstagerne.
- 46 Som det for det første fremgår af Domstolens praksis, er en national lovgivning, der lægger hindringer i vejen for den ubetingede beskyttelse, som er tilsikret arbejdstagerne ved et direktiv, i strid med fællesskabsretten (dommen i sagen Kommissionen mod Det Forenede Kongerige, præmis 21).
- 47 For det andet kan direktiv 98/59 ikke, som det gøres gældende af den franske regering, fortolkes således, at det helt er overladt til medlemsstaterne at fastsætte bestemmelser for beregningen af disse tærskler og dermed selv fastsætte tærsklerne, da en sådan fortolkning ville indebære, at medlemsstaterne kunne ændre direktivets anvendelsesområde og dermed berøve det dets fulde virkning.
- 48 Som det fremgår af forelæggelseskendelsen og punkt 73 og 74 i generaladvokatens forslag til afgørelse, kan en national retsforordning som den i hovedsagen omhandlede berøve alle de arbejdstagere, der er beskæftiget i visse virksomheder, som normalt beskæftiger over 20 arbejdstagere, deres rettigheder som følge af direktiv 98/59 og dermed fratage direktivet dets effektive virkning.
- 49 På grundlag af disse betragtninger må det andet spørgsmål besvares med, at artikel 1, stk. 1, litra a), i direktiv 98/59 skal fortolkes således, at det er til hinder for en national lovgivning, som indebærer, at en bestemt kategori af arbejdstagere udelukkes, selv midlertidigt, ved beregningen af det antal beskæftigede arbejdstagere, som er fastsat i denne bestemmelse.

Sagens omkostninger

50 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Anden Afdeling) for ret:

- 1) **Artikel 3, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/14/EF af 11. marts 2002 om indførelse af en generel ramme for information og høring af arbejdstagerne i Det Europæiske Fællesskab skal fortolkes således, at det er til hinder for en national lovgivning, som indebærer, at en bestemt kategori af arbejdstagere udelukkes, selv midlertidigt, ved beregningen af antallet af beskæftigede arbejdstagere i denne bestemmelses forstand.**
- 2) **Artikel 1, stk. 1, litra a), i Rådets direktiv 98/59/EF af 20. juli 1998 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger vedrørende kollektive afskedigelser skal fortolkes således, at det er til hinder for en national lovgivning, som indebærer, at en bestemt kategori af arbejdstagere udelukkes, selv midlertidigt, ved beregningen af det antal beskæftigede arbejdstagere, som er fastsat i denne bestemmelse.**

Underskrifter